

transcript

Teaser

00:00:01

Cagri Ekmen: Als iemand aanleg heeft om een hele goede timmerman te zijn, dan moet je dat kind gaan stimuleren. Als iemand aanleg heeft om een goede meubelmaker te zijn, dan moet je dat stimuleren. Maar als iemand aanleg heeft om te studeren, moet je diegene ook daarin stimuleren.

00:00:14

Eddie Denessen: Ouderbetrokkenheid kan ook heel erg ontwrichtend werken, juist omdat ouderbetrokkenheid de kinderen met bevoorrechte ouders enorm bevoordeeld, omdat die ouders het sociaal kapitaal, cultureel kapitaal en financieel kapitaal inzetten om de schoolloopbaan van hun kind te bevorderen.

00:00:31

Koos Pot: Ik denk dat ze echt een breed beeld van de wereld krijgen. Dat ze weten wat er allemaal kan en dat we ze ook meegeven dat als je iets wilt, je dat kunt bereiken.

Intro

00:00:50

Allard Amelink: Iedereen is het er wel over eens. Wat je achtergrond ook is, je verdient het om het maximale uit je talenten te halen. Maar toch bestaat er kansenongelijkheid. Welke invloed heeft het gezin waarin je geboren wordt, de school waar je heen gaat, de wijk waarin je opgroeit en vooral: wat kunnen we doen om te zorgen dat iedereen z'n kansen krijgt? In deze podcast ga ik, Allard Amerlink, in gesprek met experts, bestuurders en mensen op de werkvloer. Op zoek naar het antwoord op die ene vraag: hoe zorgen we voor gelijke kansen voor iedereen? Want ieder talent telt.

Gesprek #1: Yvonne Stegen

00:01:39

Allard Amelink: Het is een beetje fris, maar het is stralend weer en ik ben met m'n fiets onderweg naar Utrecht-West. Helemaal naar adviesbureau Berenschot; een eindje fietsen, maar gezien het weer helemaal geen straf. We hebben de afgelopen aflevering gekeken naar hoe belangrijk het is dat je opgroeit op een plek waar de basis op orde is. En wat de negatieve gevolgen zijn van als die basis niet op orde is. In deze aflevering zetten we een stapje verder. We kijken: welke positieve prikkels krijg je idealiter mee vanuit je omgeving? Wat krijg je mee vanuit huis, vanuit je wijk, vanuit leeftijdsgenoten, wat krijg je aan buitenschoolse activiteiten mee? Yvonne Stegen van Manjefiek in Maastricht schetste de vorige aflevering al helder dat daar op dit punt ook sprake is van een grote mate van ongelijkheid.

00:02:27

Yvonne Stegen: Ja, kansrijk opgroeien gaat uiteindelijk over zorgen dat je kinderen ongelijk behandelt. Willen ze aan het einde van de streep gelijke kansen hebben, dan zul je op dit soort plekken iets anders moeten doen, dan op plekken waar het voor kinderen heel vanzelfsprekend is dat je naar de dansles gaat en naar de piano en je gaat hockeyen en misschien ook nog een keer gaat tennissen. Dat is hier niet vanzelfsprekend, dus dat betekent dat wij dat voor hun kunnen organiseren. Ik hoop dat ze daarmee net een beetje

transcript

meer kans hebben aan het einde van de streep, om in ieder geval te zien van welke perspectieven zijn er? Welke talenten heb ik? En wat is een gezonde leefstijl?

Gesprek #2: Cagri Ekmen

00:03:07

Allard Amelink: Ja, hoe belangrijk zijn die positieve prikkels voor je ontwikkeling? En ook hoe belangrijk zijn ze voor het perspectief dat jij het in je leven? Voor het ontwikkelen van je dromen? En daarom ben ik onderweg naar Berenschot niet voor een advies, maar omdat ik een afspraak heb met Cagri Ekmen. Cagri is in zekere zin ervaringsdeskundige op het gebied van kansengelijkheid. Nog een klein stukje fietsen.

00:03:34

Cagri Ekmen: Ik ben Cagri Ekmen, 26 jaar oud. Zoals je aan mijn accent hoort kom ik uit het zuiden. Ik werk op dit moment bij Berenschot als adviseur openbaar bestuur en ik heb afgelopen zomer mijn mastersdiploma behaald, de master bestuurskunde aan de Radboud Universiteit in Nijmegen.

00:03:54

Allard Amelink: Ja, en terecht neemt Cagri in zijn voorstelronde even mee dat hij die master net gehaald heeft, want hij heeft een lange weg door het onderwijs afgelegd.

00:04:01

Cagri Ekmen: Want ik kwam zelf van het vmbo, daarna heb ik het mbo afgerond en

00:04:06

Allard Amelink: Ja, en na het mbo deed hij een hbo-opleiding. Toen een pre-master en dus recent heeft hij zijn master afgerond. En daarmee was Cagri de eerste in zijn familie die een universitair diploma haalde.

00:04:16

Cagri Ekmen: Nou ja, kijk, mijn ouders zagen altijd wel het belang van studeren. Ze vonden het belangrijk dat ik goede studieresultaten behaalde. Maar in mijn omgeving zijn er weinig mensen die echt hoog opgeleid zijn. Ik ben de eerste binnen de familie met een universitaire diploma.

00:04:34

Allard Amelink: Cagri heeft altijd veel steun ervaren van zijn ouders, maar toch was het feit dat zijn ouders niet gestudeerd hadden soms wel lastig.

00:04:41

Cagri Ekmen: Iedere ouder wilt het beste voor zijn of haar kind. Alleen niet alle ouders weten hoe dat altijd moet. Dat kan iemand zijn van het platteland, maar dat kan ook iemand zijn met een migrantenafkomst. Dat is ook belangrijk om te weten. Dus ouders willen het beste voor hun kind, maar ze weten niet altijd wat het meest handig is.

Gesprek #3: Jelle Jolles

00:05:06

Allard Amelink: Als je kind een hogere opleiding volgt dan jijzelf hebt gevolgd, of bijvoorbeeld een hele andere richting, dan kun je je kind natuurlijk niet goed helpen met de inhoud van de school of van een studie, maar los van de inhoud heb je natuurlijk ook

transcript

bepaalde competenties nodig om te kunnen leren. Hoe leer je een goeie manier? En ook op dat gebied geldt dus dat niet alle ouders daar ervaring mee hebben of daar kennis van hebben. En dan heb je ook nog de factor taal. Jelle Jolles vertelde in de eerste aflevering al hoe belangrijk een rijke taal omgeving thuis is en hoe groot het verschil al kan zijn tussen kinderen als ze starten met de basisschool.

00:05:40

Jelle Jolles: We weten dat kinderen uit schrale omgeving; die kunnen per jaar pak 'm beet 1.200 nieuwe woorden leren. Kinderen uit een wat meer stimulerende omgeving leren er 3.000. En de kinderen uit een rijke omgeving leren niet alleen concrete woorden zoals kopje of bierflesje of straat, maar die leren ook het woord frustratie of het woord hiërarchie.

Gesprek #4: Carine Bloemhoff

00:06:06

Allard Amelink: Ja, dus al voordat je aan het hele onderwijstraject begint, kun je bijvoorbeeld op het gebied van taal al op voorsprong of op achterstand staan. En daar komt dan nog eens bij dat je op de kinderopvang heel veel leert op het gebied van taal, maar ook bijvoorbeeld sociale vaardigheden, zoals samen spelen en samen leren. Maar de kinderopvang is alleen toegankelijk voor kinderen van ouders die allebei werken. Carine Bloemhoff is wethouder in Groningen en zij ziet de kinderopvang als een hele vroege bron van kansenongelijkheid.

00:06:37

Carine Bloemhoff: Ik ben Karin Bloemhoff en ik ben wethouder onderwijs, werkparticipatie en arbeidsmarkt in de gemeente Groningen. We zien het eigenlijk al in de voorschoolse periode. Kinderen die werkende ouders hebben, die gaan vaak naar de kinderopvang en andere kinderen niet. Maar als je al op de kinderopvang bent geweest, dan heb je al geleerd samen te spelen. Dan leer je wat het is om in een groep te zitten en even op je beurt moeten wachten en het samen spelen, samen delen. Wat je dan bijvoorbeeld soms ziet is bijvoorbeeld dat op de kleuterschool een kindje start, wat dat niet heeft gehaald, en die wordt als lastig ervaren. Maar dat kind is helemaal niet lastig, maar heeft die ervaring niet net als de andere kinderen die wel naar de kinderopvang zijn geweest, dat zie je bijvoorbeeld.

00:07:20

Allard Amelink: Om in een vroeg stadium al iets doen aan deze potentiële achterstanden is er zoiets als vve: vroeg en voorschoolse educatie. Daarin krijgen zogenaamde doelgroepkinderen, kinderen die wat extra steun op het gebied van taal kunnen gebruiken, extra taalprikkelers. De vve wordt aangeboden op kinderopvang of op peuterspeelzalen. De gemeente Groningen heeft gekozen om dit veel breder te gaan aanbieden.

00:07:43

Carine Bloemhoff: Het is heel belangrijk dat kinderen in elk geval vanaf een jaar of twee toch een aantal dagdelen naar kinderopvang of peuterspeelzaal gaan. Dus wij hebben als gemeente Groningen gezegd: kinderen vanaf twee jaar van niet werkende ouders, daar subsidiëren wij plek voor op de kinderopvang of de peuterspeelzaal. En die bieden we een heel goed vroeg en voorschools educatie programma; vve. Dus niet alleen voor kinderen die al, zeg maar een vve indicatie zouden krijgen, maar trekken die doelgroep breder. Dus alle kinderen van niet-werkende ouders of waarvan één ouder niet werkt.

transcript

00:08:22

Allard Amelink: Het kabinet Rutte IV maakt vanaf 2025 de kinderopvang gratis, maar het verschil tussen wel en niet werkende ouders dat blijft bestaan. Dus ook in die nieuwe situatie blijven kinderen van ouders die allebei werken sterk in het voordeel, omdat ze veel meer uur naar de kinderopvang gaan, dan dat er peuterspeelzaal uren beschikbaar zijn voor kinderen van wie niet allebei de ouders werken. Je ziet ermee dat sociaaleconomische factoren een belangrijke rol spelen in hoe het stelsel nu is ingericht. Sowieso hoorde je vorige aflevering Eddie Denessen al vertellen dat je sociaaleconomische status in belangrijke mate samenhangt met je kansen in het leven. Zoomen we alleen nog wat verder in, dan zie je dat vooral het opleidingsniveau van ouders daarbinnen dominant is.

00:09:09

Eddie Denessen: Ja ik hanteer vooral opleidingsniveau als belangrijke factor, omdat het ook vaak gaat over opleiding als belangrijke factor voor het leren van kinderen. Dus hoogopgeleide ouders die kunnen kinderen meer ondersteunen bij het leren dan iemand die een hele goed verdiende baan heeft, maar die weinig opleiding heeft. En dus als het gaat over de factoren die bijdragen aan diplomakansen van leerlingen of loopbaankansen van leerlingen, dan is het opleidingsniveau een hele belangrijke factor, omdat daarin het cultureel en intellectueel kapitaal van de ouders zit vervuld, dat zij overdragen aan hun kind. Dus het gaat over kwaliteit van de argumentaties, een vergelijking van woordenschat, interacties met elkaar en daar heeft opleiding van ouders een veel belangrijkere rol in dan alleen hun inkomen.

00:09:54

Allard Amelink: Dit merkte ook het Marnix Gymnasium, mijn oude middelbare school. De school waar we onze zoektocht startte in de eerste aflevering. De school was in mijn tijd eigenlijk een soort bolwerk van witte kinderen van hoogopgeleide ouders. En we hoorden al de school had een communicatiecampagne opgezet om de bekendheid van de school te vergroten en dat werkt ook ten dele. Maar toch had het Marnix het idee dat er meer nodig was en dus begonnen ze een extra initiatief, de zogenaamde Talentklassen. Samen met een paar andere Rotterdamse gymnasia ontstond het idee om jongeren die nu minder vanzelfsprekend naar het gymnasium gingen, bijvoorbeeld omdat ze het van huis uit niet kenden, daarmee verder kennis te laten maken. En ook om het niveau van hun taal wat op te vijzelen, omdat de gedachte was dat dat eigenlijk de belangrijkste bottleneck was in het aansluiting vinden op het gymnasium. Je hoort je voormalig leden van de directie, Jolanda de Beer en Cees Kom.

00:10:50

Jolande de Beer: En toen kwam het idee om een talentenklas te starten voor groep 8. Kinderen die dan volgens de basisschool wél veel potentie hadden, maar zonder extra werk dat er toch niet op tijd uit zou komen, die zouden dan gedurende de hele groep 8 op woensdagmiddag extra lessen gaan volgen op het Erasmiaans en op het Marnix. En mogelijk zou dan kunnen dat ze na dat jaar dus een hoger advies zouden krijgen. Dus dat ze dan wel dat vwo-advies zouden krijgen, wat ze in groep 7 nog niet hadden gekregen. Dat zijn we toen gestart en dat was eigenlijk heel erg succesvol. En dat was, denk ik, wij dachten in het begin, die kinderen kregen dan vooral extra taalles, omdat, ze hadden vooral een taalachterstand, woordenschat, begrijpend lezen, we deden veel debatteren met ze, vragen stellen in de klas,

transcript

juist kritisch zijn, want alle dingen die je op een gymnasium juist moet doen, dat is dus dingen niet zomaar aannemen wat zo'n docent tegen je zegt, zelf denken, vragen durven stellen, dat zijn eigenlijk codes die deze kinderen van huis uit niet altijd meekrijgen. Het is juist vaak meer van doen wat je gezegd wordt en niet al te kritisch zijn misschien, ieder geval dat niet uiten, dat wordt op een gymnasium juist wel van je verwacht. Dus juist dat soort dingen werden ze ook wel in getraint.

00:12:11

Allard Amelink: Het ging dus over taalontwikkeling en het aanleren van bepaalde vaardigheden, van ja, een soort van kritisch denken, en het ging ook over een vorm van wereldoriëntatie. Veel leraren gingen er eigenlijk toch een beetje gemakshalve vanuit dat ieder kind een soort van hetzelfde wereldbeeld had en een vergelijkbaar referentiekader.

00:12:29

Cees Kom: Er zijn in Rotterdam heel slimme kinderen, maar er zijn ook best wel kinderen die nooit met hun ouders naar een museum gaan. Er zijn kinderen hier die inderdaad niet thuis vanzelfsprekend een krant hebben liggen. En die niet iedere avond met hun ouders het jeugdjournaal kijken of het praten over het nieuws. Dat is nu eenmaal een gegeven. Die kinderen zijn niet dommer die kinderen. Die kinderen zijn net zo slim, denk ik. Alleen ze hebben niet die bagage, zeg maar, die ze niet vanzelfsprekend meenemen. Ja, dan betekent het misschien wel dat je extra hard moet werken op een school, omdat dat namelijk wel vaak in het onderbewuste bijna zit van ook de docent die voor een groep staat, dat dat vanzelfsprekende bagage is die je meeneemt.

00:13:23

Allard Amelink: Om dat gat enigszins te dichten en het breder ook te hebben over ouderbetrokkenheid en de belangrijke rol die ouders spelen in de schoolcarrière van een kind. Richtten die Talentklassen zich niet alleen op de kinderen, maar ook op de ouders.

00:13:37

Cees Kom: Dat is het mooie aan dit verhaal is dus dat deze leerlingen, die komen naar school, maar het gaat er ook omdat die ouders ook een traject volgen zou je kunnen zeggen. En in dat traject wat die ouders volgen, daarin staat het ook eigenlijk centraal. Welke begeleiding, zou je kunnen zeggen, heeft mijn kind eigenlijk nodig om straks op zo'n gymnasium of op een atheneum succesvol te kunnen zijn? Soms is het ook niet vanzelfsprekend een gedachte dat daar extra begeleiding van ouders bijvoorbeeld op nodig is.

00:14:10

Allard Amelink: Ja, want daar tekende zich ook wel echt het verschil af tussen ouders die zelf naar het gymnasium waar gegaan of in ieder geval hoogopgeleid waren, en ouders die dat niet gewend waren. En daarbij speelden zowel het opleidingsniveau als ook weer het inkomen toch een rol.

00:14:25

Cees Kom: Als je nu natuurlijk weleens leest en hoort in de hele discussie, denk ik over het schaduwwonderwijs of alle private initiatieven die er zijn om kinderen bijles te geven. Om kinderen op een hoger niveau te krijgen, etcetera. Dat is, als het gaat over kansengelijkheid en kansenongelijkheid, denk ik dat daar natuurlijk ook wel een grote uitdaging ligt. Nog steeds. En laten we zeggen die hoogopgeleide ouders, die weten heel vaak, en dan even

transcript

ongeacht de laten we zeggen de culturele achtergrond, maar hoogopgeleide ouders, die weten heel vaak wel de weg te vinden ook.

00:15:00

Allard Amelink: En op dit punt zou je daar eigenlijk wel een vorm van solidariteit moeten zijn, zegt Eddie Denessen. Een begrip wat nu bijna onzichtbaar lijkt in het onderwijs.

00:15:14

Eddie Denessen: En dat is een andere quote die ik heel vaak aanhaal van John Dewey die zegt 'What the best and wisest parent want for their own children, that must the society want for all its children'. Dus we willen, iedere ouder wil het beste voor het kind en koopt huiswerkbegeleiding en ondersteunt kinderen zo goed mogelijk om succesvol te zijn. Maar dat moeten we voor alle kinderen willen en niet overlaten aan de ouders die dat doen. Ouderbetrokkenheid is een heel belangrijk onderwerp, maar ouderbetrokkenheid kan ook heel erg ontwrichtend werken, juist omdat ouderbetrokkenheid de kinderen met bevoorrechte ouders enorm bevoordeeld omdat die ouders het kapitaal, sociaal kapitaal, cultureel kapitaal en financieel kapitaal inzetten om de schoolloopbaan van een kind te bevorderen.

00:16:08

Allard Amelink: De Talentklassen van het Marnix wierpen hun vruchten af.

00:16:10

Jolande de Beer: Het bleek inderdaad dat best veel kinderen die aan het eind van groep 7 dan nog een havo of een havo/vwo advies hadden, inderdaad aan het einde van groep 8 en vwo-advies konden krijgen van hun basisschool. Ik denk dat van elk jaar ook wel één derde van de kinderen daadwerkelijk naar een gymnasium ging. En die waren daar dan ook wel succesvol.

00:16:31

Allard Amelink: Taalelement was een factor, maar dat bleek dus minder groot te zijn. Het ging dus eigenlijk meer om die bredere competenties en vaardigheden die, ja een beetje als vanzelfsprekend werden geacht door docenten. Maar eigenlijk zegt: Jolande was er een nog belangrijkere factor die meespeelde in het hele succes van de Talentklassen.

00:16:51

Jolande de Beer: Wij dachten in het begin dat het heel erg kwam door die taallessen. En later hadden we veel meer in de gaten dat het misschien nog wel veel meer lag in dat die zich enorm gezien voelde. Want zij ervaarde dat natuurlijk helemaal niet als extra taallessen. Nee, jij was uitverkoren, want men zag iets in jou. Blijkbaar kon jij iets, ook al had je dat zelf misschien nog niet door en jij mocht alvast naar de middelbare school en niet naar een zomaar een middelbare school. Jij mocht, als enige van jouw klas, naar een gymnasium.

00:17:31

Allard Amelink: Voor je kansen is het dus belangrijk dat je veel vaardigheden vanuit huis meekrijgt. Zowel inhoudelijk gezien op het gebied van taal, etcetera, maar ook dus de vaardigheden om te kunnen leren. En daarnaast is dus ook zeker het vertrouwen en het perspectief dat je meekrijgt ontzettend belangrijk. Dat er in jou geloofd wordt en dat jij daarmee ook weer in jezelf gaat geloven. Dat je weet dat jouw talenten meetellen. Ik neem

transcript

je mee naar Den Bosch, want als ik aan talent denk, dan denk ik gelijk aan wethouder Ufuk Kahya.

00:18:06

Ufuk Kahya: Ik ben Ufuk Kahya, wethouder Talentontwikkeling in 's Hertogenbosch.

00:18:08

Allard Amelink: Hij koos heel bewust voor die naam wethouder talentontwikkeling

00:18:11

Ufuk Kahya: Onderwijs is daarvan wel de basis, maar talentontwikkeling is veel meer dan dat. Dat gaat ook over sport, dat gaat ook over cultuur, dat gaat ook over buitenschoolse activiteiten en de vraag is: hoe verbind je dat dan?

00:18:24

Allard Amelink: Ook in Den Bosch is dat belang van die ja social skills zou je kunnen zeggen, de de handigheid, de ervaring met het gaan naar de middelbare school. Daarom hebben ze in sommige wijken de zogenaamde 'Brug naar de Brugklas' opgezet.

00:18:36

Ufuk Kahya: Waarin we een aantal wijken, kinderen uit de verschillende basisscholen samenbrengen en die gaan naar middelbare scholen toe en daar hebben we een mooie activiteitenprogramma waarin ze leren over hoe je een boek kauft, maar ook over pesten, ook over hoe je plant en hoe je dingen doet. Die ze misschien vanuit huis niet meekrijgen, omdat de ouders misschien niet hebben gestudeerd of een nooit die vorm van opleiding hebben gevolgd, waardoor ze ook een beetje buddies krijgen en daardoor de overstap van de brugklas naar de eerste met veel meer zelfvertrouwen en enthousiasme, het is ook een spannende stap, kunnen doen. Dat werkte heel erg goed. Meer dan 350 leerlingen zijn erop afgekomen en zo ontstaan er ook buddies die dan samen ook naar school toe fietsen.

00:19:20

Allard Amelink: En dat met elkaar fietsen is natuurlijk maar één onderdeelje. Het gaat ook over dat je elkaar kan steunen in het studeren en dat je elkaar kan helpen, dat je dus zogenaamde peers hebt aan wie je kan optrekken. Peer support wordt dat genoemd. Het is iets wat Cagri miste in z'n eigen schoolcarrière, maar wat hij nu gelukkig kan doorgeven aan bijvoorbeeld zijn zusje.

00:19:39

Cagri Ekmen: Kijk, ik kan, ik ben nu in staat om mijn zusje ook te helpen met haar studievaardigheden, om haar tips te geven en hoe ze een goed essay kan schrijven en waarom het belangrijk is om een stage te lopen. Dat kan ik mijn zusje uitleggen en ook de mensen in mijn omgeving. Maar als je die mensen niet hebt, ja, dan wordt het wel lastig.

00:20:02

Allard Amelink: Ja, wat je vanuit huis mee kan krijgen als positieve prikkels is, is dus een heel breed spectrum. Van taal, van cultuur die je aangereikt krijgt, maar ook deze vorm van peer support is heel belangrijk en dus ongrijpbaarder, maar minstens zo belangrijk is het vertrouwen dat mensen je hebben. Dat is echt een sleutel tot jezelf kunnen ontwikkelen

00:20:21

Ufuk Kahya: Of je wel of niet allerlei reisesjes maakt met je ouders en familie, naar musea,

transcript

naar andere steden, de nieuwe wereld ontdekt, met nieuwe ervaringen te maken krijgt, naar verschillende sportverenigingen gaat om een bepaalde vorm van sport of van muziekinstrument te beoefenen, maar ook of er ook echt in jouw geloofd wordt, door je ouders, door je omgeving, door je leraar of lerares. Wat ook maakt dat je die talenten opzoekt en ontwikkeld.

00:20:53

Allard Amelink: Ufuk is net als Cagri een stapelaar. Hij begon op de mavo en klom steeds verder op. Dat komt omdat Ufuk en Cagri doorzetters zijn, maar ook omdat ze allebei te laag geadviseerd zijn op de basisschool. Maar daarover hebben we het verder in de volgende aflevering. Nu willen kijken naar wat het nou betekent heeft voor Ufuk dat stapelen. Het heeft hem een soort missie gegeven.

00:21:15

Ufuk Kahya: Het is best demotiverend denk als je in je omgeving heel veel mensen ziet die geen kansen krijgen, waardoor je zelf gaat beginnen te geloven dat je dat er bepaalde dingen ook voor jou niet zijn weggelegd. Als ik in De Hambaken rondloop en ik spreek daar met heel veel jongeren, dan zijn soms heel erg verbaasd dat ik wethouder ben en op het stadhuis werk. Dat is iets wat zij voor zichzelf niet als als realistisch toekomstbeeld zien, maar daar opeens wel de mogelijkheid toe zien, omdat iemand uit hun wijk, uit hun buurt daar wel zit en is gekomen. Dus het gaat ook om rolmodellen, om te laten zien dat er veel mogelijk is, ook voor hen. Dus dat gaat niet alleen maar over uit welke wijken mensen komen, maar ook vrouwen in de techniek, om maar een voorbeeld te noemen, of in ieder geval allerlei beelden die er zijn om die eens te weerleggen met rolmodellen en met voorbeelden die weer inspireren. Dat zie je in de sport heel veel gebeuren, en dat zou er ook vanuit andere sectoren en velden mogen doen.

00:22:15

Allard Amelink: Cagri herkent dit. In de tijd dat het niet goed ging met zijn schoolcarrière, toen die op het vmbo zat, was hij gedemotiveerd en ik vraag hem: wat voor soort perspectief zag je toen voor jezelf?

00:22:27

Cagri Ekmen: Zal ik je eens eerlijk zeggen, kijk, toen mijn opa naar Nederland kwam, heeft hij bij Componenta gewerkt. Al mijn ooms hebben daar gewerkt en behalve mijn vader, mijn vader heeft daar niet gewerkt. Ik dacht dan ga ik ook bij Componenta werken. Dat is een metaalbewerkingsfabriek en ik gaf net ook aan van, ik ben op het nippertje geslaagd voor het vmbo. Het was ook echt de twijfel of ik zou slagen. Ik denk, als dat hem niet gaat worden, dan moet ik wel, ga ik ook bij Componenta werken ofzo. Dus tien jaar geleden had ik nooit gedacht, echt nooit gedacht, dat ik een universitair diploma zou behalen. Ik had dat ook niet gedacht toen ik op het hbo begon en afgelopen zomer heb ik hem ontvangen. Dat is wel grappig en ik weet ook niet wat de toekomst gaat brengen, maar ja, het was wel een spannende reis.

00:23:22

Allard Amelink: Ja, maar dan had dus iemand die nu consultant is bij Berenschot en zich daar als een vis in het water voelt, ja, in een metaalbewerkingsbedrijf gewerkt.

transcript

00:23:30

Cagri Ekmen: Het betekent niet dat iedereen aan een universiteit moet studeren, maar je moet wel kinderen stimuleren om het maximale uit het uit zichzelf te halen. Als iemand aanleg heeft om een hele goede timmerman te zijn, dan moet je dat kind gaan stimuleren. Als iemand aanleg heeft om een goede meubelmaker maken te zijn, dan moet je dat stimuleren. Maar als iemand aanleg heeft om te studeren, moet je diegene ook daarin stimuleren.

00:24:04

Allard Amelink: Een rijke, prikkelende omgeving om te zien wat de wereld te bieden heeft, capaciteiten en vaardigheden om te kunnen studeren, peer support. Toen ik deze dingen zo noemde, toen kreeg ik al vrij snel de tip om naar Sneek te gaan, want in Sneek hebben ze de zogenaamde weekendschool. Dde weekendschool is in veel opzichten een poging tot een antwoord op eigenlijk deze vragen: dat missen van peer support, het missen van vaardigheden en capaciteiten, het niet hebben van perspectief.

00:24:35

Koos Pot: Ik ben Koos Pot. Ik ben schoolleider van Weekendschool Sudwest-Fryslan en dat is in Zuidwest Friesland en die heeft volgens mij 8 of 7 van de Friese elfsteden in de gemeente. Het is qua oppervlakte de grootste gemeente van Nederland.

00:24:52

Allard Amelink: Allereerst: wat is de Weekendschool?

00:24:55

Jelle Jolles: Bij de Weekendschool krijgen kinderen die, om welke omstandigheden dan ook een steuntje in de rug kunnen gebruiken, twee keer in de maand, op zondagmiddag les van mensen die mooie beroepen hebben. Een doel van het weekendschoolonderwijs is horizonverbreding, laten zien wat de wereld te bieden heeft en daarmee zelfvertrouwen bevorderen voor de kinderen.

00:25:13

Allard Amelink: De deelnemende jongeren krijgen echt een fantastisch programma. Er komt elke keer een gastspreker langs of ze gaan langs op een locatie waar de gastspreker werkzaam is.

00:25:23

Koos Pot: En dat is bijvoorbeeld: we gaan naar de rechtbank toe en dan krijgen de kinderen les van een rechter, een advocaat en een officier van justitie en spelen we in toga een heuse rechtszaak na. En dat is iemand die in de bouw werkt en met de kinderen een stoeptegels gaat maken, met cement en bekisting en dat soort dingen. We gaan, als het een beetje weer kan met corona, naar het ziekenhuis en dan krijgen we les van een kinderenarts, maar ook van de beveiligers en de mensen die in het restaurant werken, om zo te laten zien wat er in het ziekenhuis allemaal voor aanbod is aan werkzaamheden.

00:25:59

Allard Amelink: Ja, een enorm leuk en divers programma dus. Wat halen jongeren hier uit? Wat vinden ze op de Weekendschool?

00:26:05

Jelle Jolles: Ik denk dat zeecht een breedbeeld van de wereld krijgen dat ze weten wat er

Deze spraak-naar-tekst is gecreëerd met www.amberscript.com

transcript

allemaal kan en dat we ze ook meegeven, dat als je iets wil, dat je daar weliswaar hard voor moet werken, maar dat je dat kunt bereiken en dat dat belangrijk is, is het doorzetten, een netwerk opbouwen. Dat ze ook altijd op ons terug kunnen vallen. Dat vinden we heel belangrijk, dat het een beetje buiten hun eigen vertrouwde wereld van thuis is.

00:26:37

Allard Amelink: Het gaat dus over een verrijking van je wereldbeeld, zien dat er meer kan of iets anders kan dan je misschien van huis uit gewend bent. Het gaat over carrièreperspectief, ontdekken wat je leuk vindt en wat je misschien mooi lijkt om later in de toekomst te gaan doen. En daarnaast gebeurt er ook echt iets met de groep. Er wordt heel expliciet ingestoken op de groepsdynamiek. Zo gaan ze bijvoorbeeld naar een klimwand toe en jongeren worden uitgedaagd om ja net iets hoger te klimmen dan ze eigenlijk zouden durven. Maar ze worden ook gezekerd door hun groepsleden en dus moeten ze ook elkaar leren vertrouwen.

00:27:13

Koos Pot: De saamhorigheid in zo'n groep, dat je van elkaar leert, dat je, we hebben, natuurlijk kinderen die nog niet heel goed Nederlands spreken, en die combineren in klassen met kinderen die nou ja hier geboren zijn, maar dat je elkaar ook gewoon helpt. We hebben in de groep 8 bijvoorbeeld buddykinderen. Dit zijn 25 kinderen, 24 kinderen en die zitten allemaal in tweetallen en dat doe je met elkaar dus wat de één wat minder goed kan, nou ja, dat stimuleert de ander en andersom en dat is gewoon heel erg mooi.

00:27:47

Allard Amelink: De Weekendschool is een prachtig initiatief en het is zo succesvol dat het moeite heeft om alle aanvragen die ze krijgen van jongeren die graag willen meedoen op te vangen. Je zou daarom zo goed mogelijk willen kijken of je school en buitenschoolse activiteiten kan verbinden en dat je daar dus bestaande partijen in je stad of gemeente bij betreft. Carine Bloemhoff van de gemeente Groningen, vertelt over de verlengde schooldag waarmee ze dat eigenlijk probeert te realiseren.

00:28:15

Carine Bloemhoff: Nou, waar ik heel trots op ben, is dat we in Groningen druk bezig zijn met een verlengde schooldag. Dus dat we in de middagen op school een heel mooi naschools aanbod neerleggen. Dat is ook echt de samenwerking op wijkniveau in Groningen bij een aantal noordelijke stadswijken waar veel kinderen in een achterstandspositie opgroeien en die willen we wat extra meegeven op het gebied van cultuur, op het gebied van sport, op gezonde voeding, techniek. Er is bijvoorbeeld een school die heeft een heel innovatie lab geopend, een andere school richt zich weer meer op kunst en cultuur. We gaan altijd wel uit van de school, want de school kent de leerlingen het beste, die weet wat de leerlingen nodig hebben. Anders en wat heel mooi is bijvoorbeeld in Paddepoel en Selwerd bij ons dat het tussen vier verschillende scholen wordt vormgegeven. Dus dat de leerlingen ook gemengd kunnen deelnemen aan het aanbod. En dat doen we met sportcoaches die al actief zijn in de wijk, met de vrijdag ons kunst en cultuurcentrum die daar docenten voor kan leveren, met ons wijkteam zodat alle partijen daarbij betrokken zijn. En dat heb je niet van vandaag op morgen staan. Dat is een wat langere aanpak en ook duurt soms wat langer als je met veel partijen werkt, maar samen kom je toch verder en kun je meer bereiken. Dus nou, daar zijn we dit schooljaar mee gestart. Wij kunnen dat doen met de bijdrage van de gemeente Groningen, maar natuurlijk ook met het nationaal programma Groningen, waar we geld ook

transcript

krijgen voor deze verlengde schooldag. En daar zijn we heel blij mee, omdat we daarmee ook een tienjarenplan kunnen maken, want het ergste zou zijn dat we, dat geldt eigenlijk ook voor de npo-middelen; nationaal programma onderwijs, dat we één of twee jaar geld hebben en dat we dan allerlei dingen gaan optuigen en het vervolgens na twee jaar weer moeten afbreken. Dus daar zit ook wel mijn zorg bij het npo. Ik ben heel blij dat we in Groningen zo'n langjarig nationaal programma onderwijs of een nationaal programma Groningen hebben, moet ik zeggen, waar we dit langjarig mee kunnen gaan financieren voor die kinderen.

00:30:15

Allard Amelink: Ja, financiën blijft toch vaak een uitdaging. Ook voor Koos Pot is het telkens een vraagteken. Ze moet elke keer weer kijken of ze voldoende geld geregeld kan krijgen om de Weekendschool draaiende te houden. Het is dus niet definitief ingebed in een soort standaardaanbod van de gemeente bijvoorbeeld.

00:30:34

Koos Pot: Nou voor het onderwijs zou ik het geweldig vinden als het weekendschoolonderwijs onderdeel wordt van het reguliere onderwijs, maar dat betekent dat er dus veel meer assistentie in de klassen moet komen. Ik zit niet zelf in het onderwijs, het reguliere onderwijs, dus dat vind ik heel erg lastig, maar ik hoor van mensen dat werkdruk zo hoog is en dat ze zo ongelooflijk veel administratieve taken hebben, dus dat zou echt anders moeten. Dan denk ik dat ruimte is voor weekendschoolonderwijs in het reguliere onderwijs. Voordat het zover is zou het geweldig zijn als de minister van onderwijs het geld voor de Gelijke Kansen Alliantie gewoon voor de komende tien jaar probeert te regelen, zodat activiteiten als het weekendschoolonderwijs, wat natuurlijk op beroepen gericht is maar ook heel erg op sociale contacten en samenleving en samenwerken gericht is, om dat gewoon te blijven financieren. En niet alleen voor ons in Sudwest Fryslan, maar ook gewoon overal.

00:31:43

Allard Amelink: We hebben een mooie voorbeelden gezien van hoe je ongelijk moet investeren om gelijke kansen mogelijk te maken, maar hetgene wat mij het meeste is bijgebleven. Het allerbelangrijkste wat er uit sprong, is toch het belang van iemand die vertrouwen in je heeft, iemand die in je geloofd of iemand die je talenten ziet en iemand die je gaat helpen om dat tot bloei te laten komen.

00:32:04

Cagri Ekmen: Bepaalde mensen kunnen in je leven of in je studieloopbaan kunnen echt het verschil voor je maken en ook je het zelfvertrouwen geven van dat je aanleg hebt om iets te doen of dat je kan excelleren binnen het werkveld waarin je werkzaam wilt zijn. Dus dat zijn wel van die live-changing events. Dus dus als ik geen Maaïke had of geen Saskia had, geen Daphne had, geen René had, dan zou ik mezelf kunnen afvragen van was ik dan ook zo ver gekomen als nu? Soms heb je wel een klein beetje hulp nodig om verder te komen.

00:32:47

Allard Amelink: Hoe belangrijk is de rol van vertrouwen als het gaat om het onderwijs? Dat gaan we uitzoeken in de volgende aflevering, wanneer we eindelijk gaan kijken naar dat niveau van het onderwijs zelf. We keren voor de laatste keer terug op het Marnix

transcript

Gymnasium en je hoort wie die Saskia, Daphne, Maaïke en René zijn, die zo belangrijk waren voor Cagri.

00:33:15

Koos Pot: Deze podcast is een productie van mij, Allard Amelink, in samenwerking met de Gelijke Kansen Alliantie. De muziek is van Victor Weigand. Wil je meer weten over de onderzoeken en voorbeelden die in deze aflevering genoemd zijn? Kijk dan op www.gelijkekansen.nl/podcast. Wil je op de hoogte blijven van nieuwe afleveringen, abonneer dan vooral. Over twee weken staat de volgende online. Graag tot dan!